

Utajärven kunta

UTAJÄRVEN NUORTEN
TYÖPAJATOIMINNAN TOI-
MINTA- JA KEHITTÄMIS-
SUUNNITELMA

2015

Sisällys

1. JOHDANTO.....	3
2. NUORTEN TYÖPAJATOIMINNAN TOIMINTA-AJATUS	4
3 TOIMINTASUUNNITELMA JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET	5
4 YHTEISTYÖKUMPPANIT JA SIDOSRYHMÄT	8
5 HENKILÖSTÖSUUNNITELMA.....	9
6 TALOUSARVIO.....	9
7 ARVIOINTI	10
8 KEHITTÄMISTOIMENPITEET TOIMINTAKAUDELLE 2015-2016	11

1. JOHDANTO

Utajärven kunnan työllisyystoimikunta on laatinut työllisyysuunnitelman, jossa määritellään muun muassa kunnan työllistämisen tavoitteet sekä käytettävissä olevat keinot ja resurssit. Työllistämisen ensisijaisena tavoitteena on tukea nuoria sekä 300 päivää työmarkkinatukea saaneita työttömiä kohti avoimia työmarkkinoita, elämänhallintaa sekä yhteiskuntaa. Työllisyysuunnitelman laajana, kunta-laisten hyvinvoinnin lisäämisen, tavoitteena on osallisuuden tukeminen, terveyserojen kaventaminen ja työn tekemisen kulttuurin vahvistaminen.

Kunnassa toimii Hyvinvointitalo työllistämisen ja työelämävalmiuksien edistämiseksi. Talo toimii matalan kynnyksen kohtaamispaikkana kaikille kuntalaisille. Pääasiallinen käyttötarkoitus on seinätön työpajatoiminta sekä kuntouttavan työtoiminnan toteuttaminen. Lisäksi talossa on kansalaisopiston, kolmannen sektorin ja vapaaehtoistoimintaa. Hyvinvointitalon yhteydessä olevassa viipalekoulussa on Oulunkaaren perhepalvelujen järjestämä kehitysvammaisten työ- ja päivätoiminta sekä mielenterveyskuntoutujien päivätoiminta. Liikuntasali on kaikkien toimijoiden yhteisessä käytössä sekä erilaisten tapahtumien järjestämispaikkana.

Työttömyys tai riski joutua työttömäksi sekä taloudelliset vaikeudet ovat nuorten eniten kokemia huolia, jotka vaikeuttavat jokapäiväistä elämää. Osalla nuorista on muitakin vakavia huolia, kuten työssä jaksaminen, mielekkään tekemisen puute, masentuneisuus ja yksinäisyys. Työttömyys on vakava nuoren hyvinvointia uhkaava riski. Työttömyyteen kytkeytyy taloudellisen toimeentulon ongelmia sekä työn kautta rakentuvien sosiaalisten suhteiden ja pahimmillaan yhteiskunnallisen osallisuuden ulkopuolelle jäämistä. Nuorten työpaja pyrkii omalla toiminnallaan vastaamaan näihin haasteisiin.

Utajärvellä on sähköinen Hyvinvointikertomus, joka sisältää muun muassa kuvauksen kuntalaisten hyvinvoinnista ikäryhmittäin sekä johtopäätökset että konkreettiset toimenpiteet. Hyvinvoinnin kehittämisen tavoitteena on hyvinvoiva ja turvallinen kunta ja kriittisiksi menestystekijöiksi on määritetty kylien turvallisuuden kehittäminen, turvallisuuskulttuurin vahvistaminen, terveyserojen kaventaminen, asumisen ja asumisympäristön kehittäminen sekä liikenneturvallisuuden lisääminen.

Utajärvellä työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli vuoden 2014 elokuussa 12.3 %. Työttömänä työnhakijana oli viisi alle 20-vuotiasta nuorta ja alle 25-vuotiaita nuoria oli 15. Kunnan työllistämisuunnitelmassa työllistämistoiminnan ensisijaisina kohderyhminä nähdään nuoret ja 300 päivää työmarkkinatukea saaneet työttömät. Nuorten osalta tavoitteena on, että kaikille työelämän tai koulutuksen ulkopuolelle jääneille tarjotaan työpajatoimintaa ja ohjausta 100 prosenttisesti.

Tämä toiminta- ja kehittämisuunnitelma on laadittu Utajärven alle 29-vuotiaiden nuorten työpajan tavoite- ja menettelytapaohjeeksi vuodelle 2015. Suunnitelmassa määritellään työpajan toiminta-ajatus ja perustehtävä, resurssit, suunnitelma nuorten seurannasta ja itsearviointista sekä kehittämistoimenpiteet. Liitteet sisältävät talousarvion (liite 1) sekä Utajärven työllistämisuunnitelman (liite 2), joka on hyväksytty kunnanhallituksessa 25.11.2014.

Nuorten työpajan toimintasuunnitelman tavoitteena on varmistaa se, että työpaja pystyy vastaamaan olemassa oleviin nuorten palvelutarpeisiin. Suunnitelmalla on tarkoitus vastata nuorisotakuuseen kattavasti. Nuorisotakuun tavoitteena on auttaa nuoria pääsemään koulutukseen ja työelämään. Yhtenä periaatteena on, että nuoria kuullaan ja nuoret voivat vaikuttaa oman elämänsä kulkuun. Nuorten työpajatoimintasuunnitelmaa on käsitelty kunnan nuorisovaltuustossa.

2. NUORTEN TYÖPAJATOIMINNAN TOIMINTA-AJATUS

Nuorten työpajatoiminnan toiminta-ajatuksena on toteuttaa nuorten työpajatoimintaa seinättömän työpajamallin mukaisesti ja tarjota nuoren yhteiskuntaan sijoittumista tukevaa ja voimavaraistavaa toimintaa yksilöllisesti ja tarvelähtöisesti. Tavoitteena on nuoren osallisuuden tukeminen ja yhteiskuntaan sijoittuminen, koulutusvalmiuksien parantaminen, edistää opintojen loppuun suorittamista ja tukea avoimille työmarkkinoille sijoittumista.

Toiminnan keskeisenä tehtävänä on saada kaikki elämänhallinnan, työllistymisen tai koulutukseen sijoittumisen tukea tarvitsevat utajärviset nuoret tarvittavien tukitoimien piiriin. Tavoitteena on edelleen kehittää menetelmiä, jotka tukevat nuorten elämäntaitoja, sosiaalista vahvistumista, toiminta- ja työkykyä sekä ennalta ehkäistä nuorten päihde- ja huumeaineiden käyttöä ja epäsosiaalista käyttäytymistä.

Toiminnan sisältö mitoitetaan yksilöllisesti jokaisen nuoren työ- ja toimintakyvyn mukaisesti. Vaihtelevien tarpeiden vuoksi toiminta vaihtelee sisällöltään työtaitojen kartuttamisesta päivärytmin opetteluun. Työpajajakson kesto ja sisältö määritellään nuoren kanssa yhdessä, mikäli niitä ei ole määriteltä työllistämisen- tai aktivointisuunnitelmassa.

Nuorten työpajatoiminnan tavoitteena on ylläpitää, kehittää ja lisätä yhteistyömalleja etsivän nuorisotyöntekijän, nuorisotyön, toisten kuntien nuorten työpajojen sekä paikallisten yritysten kanssa. Yhteistyötä oppilaitosten ja soveltuvien hankkeiden kanssa lisätään edelleen asiakastarpeita vastaaviksi. Viranomaisten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja nuorten yhteisvastuu on välttämätöntä nuorisotakuun täydelle onnistumiselle. Utajärvellä pyritään toteuttamaan valtakunnallista toiminta-ajatusta, jossa nuoret ovat itse aktiivisia toimijoita ja oman tulevaisuutensa tekijöitä.

Utajärven nuorten työpaja tarjoaa mahdollisuuksia eri tehtävissä, kuten tietotekniikka, uudis- ja korjausrakentaminen, entisöinti, tilaisuuksien järjestäminen (sisältää muun muassa suunnittelun, maanannon, tilojen järjestelyn, äänentoiston), keittiötyö, sisustus, puutarhatyöt, kiinteistöhuoltotyöt, kodinhoidolliset työt ja erilaiset nuorten elämänhallintaa tukevat kurssit ja koulutukset. Lisäksi on mahdollista osallistua kahvio- ja myymälätyöskentelyyn, joka sisältää kaupan ja markkinoinnin yleisiä tehtäviä sekä varausjärjestelmän hallinnan.

Nuorten työpajatoimintaa ohjaavat Utajärven kunnan strategian arvot: luottamus, asiakaslähtöisyys, laatu ja tehokkuus, kehittämismyönteisyys ja kestävä kehitys. Utajärvi on ollut v. 2004 lähtien Reilun kaupan kunta, mikä näkyy toiminnassa ja sisältää myös osaltaan kansainvälistä toimintaa. Aktiivista kansainvälistä toimintaa on myös virolaisen Saarenmaalla sijaitsevan Muhun kunnan kanssa tehtävä ystävyyskuntayhteistyö, joka on jatkunut jo 24 vuotta. Hyvinvointitalon kokonaisuuden toiminnan tärkeitä yhteisiä periaatteita ovat yhteisöllisyys, osallisuus, luottamus, rehellisyys, välittäminen, vastuuntunto, avoimuus, arvostus, yhdenvertaisuus, erilaisuuden kunnioittaminen ja kestävä kehitys. Toimintaa ohjaa myös opetusministeriön päätös 26.10.2006 Nuorten työpajatoiminnan yleiset perusteet ja suositukset –asiakirja.

3 TOIMINTASUUNNITELMA JA TOIMINNALLISET TAVOITTEET

Konkreetitset sekä mitattavat tavoitteet:

1. Koulutuksen ulkopuolelle jääneille ja työttömille alle 29-vuotiaille nuorille tarjotaan työpajatoimintaa 100 %:sti. Arvio vähintään 30 alle 29-vuotiasta nuorta vuodessa.
2. Kaikki työpajajakson aloittaneet nuoret suorittavat sen loppuun, mikäli he eivät työllisty tai lähde opiskelemaan jo pajajakson aikana.
3. Kaikilla pajajakson suorittaneilla alle 29-vuotiailla nuorilla on pajajakson päättyessä koulutukseen tai työelämään johtava toteuttamiskelpoinen suunnitelma.
4. Kaikki pajajakson suorittaneet alle 29-vuotiaat nuoret sijoittuvat työhön, koulutukseen tai muuhun aktiiviseen toimintaan voimavarojensa mukaan.

Toimintasuunnitelma

Tulohaastattelu ja tilannekartoitus

Utajärven nuorten työpaja tarjoaa nuorille matalankynnyksen palveluna maksutonta ja vapaaehtoista aktivoivaa virkistystoimintaa yhteistyössä etsivän nuorisotyön kanssa. Työpajalta on mahdollisuus saada omaan elämäntilanteeseen soveltuvaa tietoa, uraohjausta ja tukea koulutukseen sekä työelämään pääsemiseksi. Lisäksi yksilöohjuksena tarjotaan apua virastoasioiden hoidossa sekä talous- ja velkaneuvontaa. Edellä mainittu toimintaa mahdollistaa asiakkaiden omatoimisen ohjautumisen nuorten työpajan palveluiden piiriin. Tällöin asiakkaan kanssa sovitaan yhdessä toiminnan aloittamisesta. Asiakkaan kanssa tehdään tulohaastattelu, joka on kahdenkeskinen ja vapaamuotoinen kartoitettava keskustelu, jossa pyritään luomaan alusta alkaen hyvä ja toimiva yhteys nuoren ja ohjaajan välille. Tulohaastattelun tavoitteena on synnyttää laajempi tilannekartoitus ja pajasuunnitelma.

Tilannekartoituksessa selvitetään muun muassa nuoren elämäntilanne, koulutus, työkokemus, talous ja terveys sekä keskustellaan nuoren suunnitelmista, mielenkiinnon kohteista, harrastuksista ynnä muista asioista. Keskustelussa pyritään siihen, että tutustutaan toisiin ja luodaan luottamuksellinen suhde sekä nähdään nuoren kokonaistilanne sekä motivoituneisuus toimintaan. Utajärven työpajatoiminnassa kaikille nuorille tarjotaan mahdollisuus terveystarkastukseen Utajärven terveysasemalla.

Oulunkaaren perhepalveluiden sosiaalityöntekijä ja Pohjois-Pohjanmaan työ- ja elinkeinotoimiston asiantuntija laativat asiakkaan kanssa aktivointisuunnitelman, mikäli nuoren tilanne sitä edellyttää. Työllistymissuunnitelma laaditaan yhdessä TE-toimiston asiantuntijan kanssa. Suunnitelmassa sovietaan toimeenpiteeksi työpajatoiminta, sen tavoite, aikataulu sekä sisältö pääpiirteissään. Mikäli nuori tarvitsee kuntouttavaa työtoimintaa, ohjataan tämä siihen. Nuorten työpajavalmentaja osallistuu aktivointisuunnitelman laadintaan, mikäli nuori antaa siihen luvan. Nuorten työpajatoimintaa toteutetaan työpajavalmentajan ja yhteistyöverkoston yhteistyönä. Työkokeilu ja kuntouttava työtoiminta suoritetaan mahdollisuuksien ja nuoren mielenkiinnon mukaan kunnan eri toimipisteissä tai yhdistyksissä.

Työpajatoiminnassa ohjataan nuoria

- elämänhallinnassa sekä arkielämän tiedoissa ja taidoissa
- työelämänpelisääntöjen sekä työ- ja opiskelumahdollisuuksien tuntemisessa ja asiakaspalvelutaitojen kehittämisessä
- tiedonhaussa ja eri atk-ohjelmien käytössä
- viranomaisasioinnissa (uusi)
- järjestetään työtoimintaa ja koulutusta
- järjestetään tutustumiskäyntejä yrityksiin, oppilaitoksiin sekä tutustutaan erilaisiin vapaa-ajantoimintoihin
- erilaisten täydentävien tai muiden palveluiden piiriin
- etsitään yhteistyössä nuoren kanssa työkokeilu-, opiskelu- tai työpaikkaa
- tuetaan nuorta koulutukseen ja työhön hakeutumisessa
- tuetaan nuorta koulutuksessa ja työssä pysymisessä

Starttijakso

Starttijakso toteutetaan yksilö- ja ryhmävalmennuksena, nuoren ja ohjaajan kahdenkeskinä tapaamisina ja ryhmätoiminnan avulla. Starttijakson aikana kartoitetaan ja arvioidaan nuoren työ- ja toimintakyky sekä terveydentila.

Mikäli starttijakson aikana huomataan, että nuoren tilanne vaatii erilaista tukea kuin mitä työpajatoiminnassa voidaan antaa, ohjataan nuori hänelle soveltuvien ja parhaiten sopivien palvelujen piiriin. Starttijakso painottuu nuoren arjenhallinta-, toiminta- ja sosiaalisten taitojen tukemiseen. Starttijakson aikana käytetään motivoivaa valmennusta ja harjoitellaan käytännössä erilaisia arkitoimintoja sekä työtehtävien suorittamista. Lisäksi mietitään yhdessä nuoren kanssa elämänhallinnassa tärkeitä asioita (esimerkiksi hygienia, terveys, ravinto, raha-asiat, vapaa-aika, opiskelu ja työelämä) ja osallistutaan eri asiantuntijoiden järjestämiin teemakoulutuksiin.

Starttijakson aikana laaditaan yhdessä nuoren kanssa henkilökohtainen valmennussuunnitelma nuoren tarpeiden ja toiveiden mukaan sekä tehdään tavoitesuunnitelma. Starttijakson kesto määräytyy kunkin nuoren tarpeiden mukaan. Starttijaksolla pidetään tarvittaessa väliarviointipalavereita yhdessä kussakin tilanteessa nuorelle sopivimman verkoston kanssa. Arvioinnissa sovitaan nuoren kanssa seuraavasta vaiheesta ja tarvittaessa täydennetään pajasuunnitelmaa. Starttijakson aikana nuori itse ja työpajaohjaaja arvioivat toiminnan vaikuttavuutta sekä lisätarpeita nuoren osalta. Jakson aikana on tarvittaessa mahdollista selvittää myös mahdollisuuksia korottaa perusopetuksen arvosanoja tai suorittaa puuttuvia toisen asteen opintojen kursseja.

Valmennusjakso

Valmennusjakson keskeisenä sisältönä on työ-, yksilö- ja ryhmävalmennus. Jakson aikana nuorelle tarjotaan toimintaa nuoren edellytysten mukaisesti. Valmennusjakso on nuoren tarpeen mukaan koulutukseen tai työelämään suuntaavaa kuntoutumista, jonka sisältönä on työ- ja toimintakyvyn, elämänhallinnan ja työmarkkinavalmiuksien vahvistaminen. Toiminta on arkielämää ja hyvinvointia tukevaa ja siinä huomioidaan kokonaisvaltaisesti nuoren psyykinen, fyysinen ja sosiaalinen kuntoutuminen opiskelu- ja työelämän vaatimusten rinnalla. Toiminnassa tärkeällä sijalla on palveluverkoston ja yhteistyökumppaneiden tuki ja apu. Nuoren siirtyessä valmennusjaksolla eteenpäin suoritetaan väli- tai loppuarviointi, jossa keskustellaan nuoren kanssa tämän sen hetkisestä tilanteesta ja tavoitteista sekä sovitaan jatkosta. Samalla nuoren kanssa keskustellaan toiminnan vaikuttavuudesta.

Nuorten seuranta- ja arviointisuunnitelma

Nuorten työpajatoimintajakson jälkeen nuorta tuetaan tarpeen mukaan ja tämän tilannetta ja sijoitumista seurataan mahdollisuuksien mukaan puolivuositain noin kahden vuoden ajan yhteistyössä palveluverkoston kanssa (huomioidaan nuoren todellinen seurannan ja tuen tarve). Tänä aikana nuortentyöpajalta pidetään yhteyttä nuoreen hänen luvallaan puhelimitse. Nuoren kanssa on mahdollista järjestää tapaamisia sekä pyytää tätä mukaan nuortentyöpajalta tehtäville retkille ja muuhun toimintaan. Näillä toimilla lasketaan nuoren yhteydenoton kynnystä nuortentyöpajalle tilanteissa, joissa hän hyötyisi työpajalta saatavasta tuesta. Toiminnalla pyritään tukemaan nuoren koulutuksessa ja työssä pysymistä sekä oikeiden polkujen löytymistä, jotta nuori ei palaisi uudestaan lähtölanteeseen.

Vuoden 2014 vuoden loppuun mennessä Utajärven nuorten työpajalla otetaan käyttöön käyttöön PARty –ohjelma, joka on opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymä ja rahoittama tilastointijärjestelmä. Järjestelmä on luotu etsivässä nuorisotyössä ja työpajoilla tapahtuvaan asiakasseurantaan ja siinä raportoidaan seuraavia tietoja:

- valmentautujan työpajalle ohjaava taho ja palvelu, johon on ohjattu (esim. työharjoittelu)
- valmentautujan sukupuoli, ikä ja koulutustausta,
- valmennusjakson kesto,
- valmentautujan sijoittuminen pajajakson jälkeen.

Tiedot tulee merkitä siten, että ne eivät sisällä tunnistettavia tietoja ja että noudatetaan henkilötietolakea (523/1999).

Nuorten työpajalla toteutetaan Oulun ammattikorkeakoulun sosiaalialan koulutusohjelman opinnäytetyönä tutkimus utajärveläisten nuorten kokemuksista Utajärven etsivässä nuorisotyössä ja nuorten työpajatoiminnassa. Opinnäytetyö toteutetaan syksyn 2014 ja kevään 2015 aikana.

MENETELMÄT

Nuorten työpajatoiminnan menetelmänä on ohjautua seinättömästi työkokeiluun ja työvalmennukseen. Työvalmennusta toteutetaan työ-, yksilö- ja ryhmävalmennuksen avulla nuoren edellytysten mukaisesti. Työvalmennus voi sisältää muutakin valmennusta, kuten esimerkiksi erilaisia lyhyitä kursseja ja koulutuksia (tuli- ja työturvallisuuskurssi ja hygieniapassi). Työpajalta osallistutaan Nuotta-valmennukseen, jonka tavoitteena on vahvistaa nuorten elämähallinnantaitoja.

Seuraavassa kuvataan, mitä työ-, yksilö- ja ryhmävalmennus voivat sisältää.

Työvalmennus

Työvalmennus on valmentautujan yksilöllisten tarpeiden ja valmiuksien mukaan suunniteltua, tavoitteellista työn avulla tapahtuvaa yksilön työkyvyn edistämistä.

Nuorten työpajatoiminta sisältää nuoren edellytysten mukaisesti työvalmennusta. Työvalmennuksen painopiste voi olla nuoren tarpeiden mukaisesti työelämätavoitteinen, opiskelua ja ammatillista koulutusta tukeva tai muu nuoren kuntoutumista ja työllistymistä edistävä valmennus. Tarkoituksena on tukea nuoren toiminta- ja työkykyä sekä osaamista. Työvalmennus on nuoren tarpeiden ja valmiuksien mukaan suunniteltua ja tavoitteellista yksilön työ- ja toimintakyvyn edistämistä. Työvalmennuksen kautta nuori oppii työelämän sääntöjä ja työyhteisössä toimimista.

Utajärven nuorten työpajalla työvalmennus tapahtuu seinättömän työpajatoiminnan mukaisesti paikassa, joka vastaa nuoren tarpeita. Näitä paikkoja ovat kunnan eri yksiköt, yritykset ja yhdistykset. Työtehtävät ovat luonteeltaan avustavia, kuten avustamista kiinteistöhuollossa, keittiö- ja

siivoustyössä, vanhus- ja vammaistyössä, kierrätystehtävissä, kahvila- ja myyntityössä, puistojen ja metsien kunnostuksessa sekä ympäristön siistimisessä. Työvalmennukseen sisällytetään myös tutustumisjaksoja yrityksiin ja oppilaitoksiin. Työvalmennuksen tavoitteet ovat välittömästi työllistäviä, työllistymistä tukevia tai työllistymismahdollisuuksia ja toimintakykyä lisääviä tai ylläpitäviä.

Yksilövalmennus

Yksilövalmennus on työvalmennusta tukevaa toimintaa, joka edistää kokonaisvaltaisesti valmentautujan arjen hallintaa ja toimintakykyä.

Yksilövalmennus tapahtuu nuoren ja ohjaajan kahdenkeskisinä tapaamisina. Yksilövalmennus koostuu nuoren motivoinnista, arkielämän taitojen ja työelämävalmiuksien tukemisesta ja se voi olla nuoren ensimmäinen kontakti nuorten työpajaan. Yksilövalmennuksen aluksi arvioidaan nuoren lähtötilanne sekä tukitarpeet ja laaditaan yhdessä nuoren kanssa henkilökohtainen pajasuunnitelma. Yksilövalmennuksessa suunnitelmien ja tavoitteiden laatimisen lisäksi painopisteenä on suunnitelmien ja tavoitteiden arvioiminen sekä niiden toteutumisen seuraaminen.

Yksilövalmennus painottuu elämänhallinnallisten asioiden tukemiseen, jossa paneudutaan tarpeen mukaan esimerkiksi nuoren raha-asioiden hoitamiseen, ajanhallinnan parantamiseen, terveyden edistämiseen, henkilökohtaisten vahvuuksien löytämiseen tai niiden oikealla tavalla hyväksi käyttämiseen, kehittämiskohteiden tunnistamiseen ja kehittämiseen, vapaa-aikaan liittyvien mahdollisten ongelmien ratkaisemiseen sekä opiskeluun tai työelämään liittyvien asioiden hoitamiseen ja tulevaisuuden suunnitelmien rakentumiseen.

Ryhmävalmennus

Ryhmävalmennus on muun muassa erityistyöllistämisen yksiköissä (esimerkiksi työllistämisen monipalvelukeskukset, tuotannolliset työkeskukset, työpajat, tuetun työllistymisen yksiköt ja palvelut, mielenterveyskuntoutujien toimintayksiköt ja klubitalot) toteutettavaa, vertaisryhmissä toiminnallisin menetelmin tapahtuvaa arki-, työelämä- ja vuorovaikutustaitojen kehittämistä.

Ryhmävalmennuksen tarkoituksena on kehittää nuoren arki-, työelämä- ja vuorovaikutustaitoja. Ryhmävalmennus tapahtuu pien- tai vertaisryhmissä ryhmätoiminnan avulla. Ryhmätoiminnan aiheita ovat ryhmän tarpeiden mukaan esimerkiksi koulutus- ja työelämätielouteen, ruokatalouteen, terveystietoon, päihdekasvatukseen, kodinhoitoon, vapaa-aikaan, harrastuksiin, vuorovaikutukseen ja kommunikointiin sekä itseilmaisuuksiin ja itsetuntemukseen liittyvät asiat.

Ryhmätoiminnan toteutus tapahtuu esimerkiksi asiantuntijaluentojen, keskustelujen, erilaisten tehtävien, käytännönharjoittelujen ja erilaisten toiminnallisten menetelmien avulla. Ryhmätoiminnassa käydään myös nuorten kanssa tutustumiskäynneillä yrityksissä ja oppilaitoksissa nuorten kiinnostuksen puitteissa. Ryhmätoiminnan avulla pyritään pääasiassa nuorten sosiaaliseen vahvistamiseen sekä elämänhallinnan lisääntymiseen.

4 YHTEISTYÖKUMPPANIT JA SIDOSRYHMÄT

Nuorten työpaja tekee tiivistä yhteistyötä etsivän nuorisotyön, Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston, Kelan, Oulunkaaren perhe- ja terveystietopalvelujen, nuoriso- ja liikuntatoimen, opetuspalvelun (perusopetus ja lukio), ammatillisten oppilaitosten (mm. Oulun Seudun Ammattiopisto, Muhoksen yksikkö, Luovi), seurakunnan ja erilaisten yhteisöjen sekä paikallisten yrittäjien kanssa.

Kuntoutuksen asiakasyhteistyöryhmä (terveydenhuolto, mielenterveystyö, TE-toimisto, Kela, sosi-

aalitoimisto sekä opetustoimi) on moniammatillinen työryhmä, joka kokoontuu säännöllisesti ja käsittelee tarvittaessa myös nuorten asioita.

Nuorten työpaja pitää yhteyttä ja on verkottunut Oulunkaaren kuntien työpajoihin (Ii, Pudasjärvi, Vaala ja Simo), Oulun sekä lähialueiden työpajoihin (Pohjois-Pohjanmaan ALU – verkosto) ja muihin lähialueella käynnissä oleviin projekteihin. Yhteistyöverkoston laajentaminen yrityksiin on tärkeä ja edelleenkehitettävä osa nuorten työpajatoimintaa.

5 HENKILÖSTÖSUUNNITEMA

Työpajatoiminnan tulee olla ammatillista, joten ammattitaitoinen ja riittävä henkilöstö on tärkeä resurssi toiminnan onnistumisen kannalta. Työntekijöillä tulee olla riittävä koulutus ja osaaminen. Kelpoisuusehdoksi asetetaan korkeakoulututkinto esimerkiksi sosionomi (AMK), yhteisöpedagogi tai muu soveltuva tutkinto.

Työsuhteiden vakinaisuus luo pohjan pitkäjänteiselle ja tuloksekkaalle toiminnalle. Vakinaisilla ammatillisesti osaavilla henkilöillä on mahdollisuus suunnitella toiminnan sisältöjä ja kehittää niitä. Ohjaajien on osattava menetelmiä, jotka ottavat nuorten tarpeet huomioon. Ohjaajilta vaaditaan yksilö- ja valmennusosaamista sekä halua ja taitoja kehittää ohjauksellisia palveluja nuorten työpajaan.

Utajärven nuorten työpajassa työskentelee varsinaisesti yksi yksilövalmentaja sekä työllisyyspalveluvastaavan työaika 22 %. Lisäksi budjettiin on tehty varaus yhdelle avustavalle palkkatukityöntekijälle, joka työskentelee 40 %:sti nuorten työpajalla. Etsivässä nuorisotyössä on yhden henkilön työpanos.

Henkilöstön kehittäminen

Työpajan kohderyhmä, työttömyyteen ja työpajatoimintaan liittyvä lainsäädäntö sekä ympäröivä yhteiskunta muuttuvat koko ajan ja tämä vaatii työpajapalveluilta, henkilöstöltä ja valmennusmenetelmiltä jatkuvaa kehittymistä ja uusiin vaatimuksiin mukautumista. Vaatimuksiin vastaaminen edellyttää ammattitaitoista, kouluttautumisaktiivista ja mukautumiskykyistä henkilöstöä sekä työpajalta resursseja jatkuvaan koulutukseen ja vertaiskehittämiseen. Työpajan henkilöstö osallistuu aktiivisesti valtakunnallisen työpajayhdistyksen, aluehallintoviraston ja muiden tahojen järjestämiin koulutuksiin.

Henkilöstöresurssien kehittäminen

Nuorten työpajatoiminta on osa Hyvinvointitalon toimintaa, jolla on toimintasuunnitelma. Hyvinvointitalon kokonaisuuden toimintamallia on tarkoitus kehittää edelleen toimintakaudella 2014–2015. Hyvinvointitalon työntekijöiden työsuhteet on vakinaistettu vuoden 2014 alusta.

6 TALOUSARVIO

Kustannusarvio vuodelle 2015 on 67 307. Summa sisältää yhden yksilövalmentajan palkkakulut, yhden avustavan henkilön palkkakulut 40 % ja 22 % hyvinvointitalon työllisyyspalveluvastaavan palkkakuluista. Kunnan oma budjettiin varattu rahoitus on 31 987 €. Valtionavustusta haetaan 30 000 €.

7 ARVIOINTI

Työpaja seuraa toimintansa vaikuttavuutta: työpaja seuraa nuoren asiakkaansa sijoittumista työpajajakson jälkeen. Työpajan vaikuttavuus mitataan sillä, miten nuoret sijoittuvat pajajakson aikana, puoli vuotta ja kaksi vuotta pajajakson jälkeen. Seurannan mahdollistamiseksi pyydetään nuorelta paja-jakson jälkeen lupa kyselyjen toteuttamiseen.

Toiminnan ohjausta ja seuranta suorittaa ohjausryhmä, jona Utajärven kunnassa toimii nuorten ohjaus- ja palveluverkosto. Ohjausryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa ja se tukee ja ohjaa nuorten työpajan toimintaa sekä valvoo sen tavoitteiden toteutumista.

Nuorten työpajatoimintaa ja muita työllistymisen tukitoimia seuraa kuukausittain työllisyyspalveluvastaava, joka arvioi sekä on mukana kehittämässä toimintaa. Työllisyyspalveluvastaava seuraa kuukausittain työttömyyden, pitkäaikaistyöttömyyden, työllisyysrakenteen, nuorten työllisyyden tilannetta sekä työmarkkinatukimenoja. Työllisyyspalveluvastaava laatii kuukausittaisen työllisyyskatsauksen, joka käsitellään kuukausittain kunnanhallituksen kokouksessa. Nuorten työllisyystilannetta esitellään nuorten työpajan ohjausryhmänä toimivalle nuorten ohjaus- ja palveluverkostolle, joka kokoontuu neljä kertaa vuodessa. Valtuustolle työllistämisasiota estellään kaksi kertaa vuodessa järjestettävässä valtuustoseminaarissa.

Nuorten työpajatoimintaa arvioidaan sen tavoitteiden toteutumisen kannalta. Arvioinnin päämääränä on nuorten työpajatoiminnan kehittäminen, jotta löydetään sopivimmat toimintamuodot, jotka parhaiten tukevat päämäärien ja tavoitteiden saavuttamista. Arvioinnin tärkeimpänä tehtävänä on tuottaa tietoa, joka palvelee toiminnan jatkuvaa kehitystä.

Nuoren seuranta ja itsearviointi

Nuorten työpajalla toimitaan jatkuvan arvioinnin periaatteella. Nuoren tilanteen seurannasta työpajatoiminnan aikana vastaavat nuorten työpajan henkilöstö yhteistyössä nuoren ja tämän palveluverkoston kanssa.

Nuorten päivittäisessä työpajatoiminnassa havainnoinnin ja keskustelujen lisäksi nuoren kanssa pidetään arviointikeskusteluja ja verkostopalavereja tarpeen mukaan. Haastatteluissa arvioidaan ja kartoitetaan nuoren senhetkinen tilanne, tavoitteet, tarpeet sekä mahdolliset jatkotoimenpiteet. Haastattelujen yhteydessä myös nuori itse arvioi omaa kehitystään ja tilannettaan.

Työpajatoiminnan aikana seurataan nuoren elämänhallinnan rakentumista sekä työ- ja toimintakyvyn lisääntymistä. Seuranta käytetään muun muassa nuoren toimintaan osallistumisen, työaikojen noudattamisen, motivaation lisääntymisen, sosiaalisuuden sekä muiden valmiuksien arvioimisessa, jotta pystytään näkemään, milloin nuori on valmis esimerkiksi siirtymään starttijaksolta valmennusjaksolle tai nuorten työpajatoiminnan piiristä eteenpäin.

Suunnitelma toimii nuoren arvioinnin ja seurannan pohjana. Toiminnan alussa, viimeistään starttijakson aikana, nuoren kanssa tehdään työpajatoiminnan puitteissa nuoren mielenkiintoon pohjautuva pajasuunnitelma, joka tukee työllistymis- ja aktivointisuunnitelmassa asetettuja tavoitteita. Näiden tavoitteiden pohjalta nuori ja työpajavalmentaja arvioivat nuoren tilanteen kehittymistä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Suunnitelman laatijat kokoontuvat sovituin välein, ja tarpeen mukaan, arvioimaan toiminnan vaikutuksia asiakkaan työllistymismahdollisuuksiin sekä pohtimaan, ovatko asetetut tavoitteet ja toimintakeinot oikeita. Nuoren poistuttua työpajatoiminnan piiristä kirjataan ylös, miten nuori sijoittuu. Nuoren tilannetta ja sijoittumista seurataan tarvittaessa noin kaksi vuotta yhteistyössä palveluverkoston kanssa. Seurannalla pyritään tukemaan nuoren koulutuksessa tai työssä pysymistä ja oikeiden polkujen löytymistä.

Laatujärjestelmä

Utajärven kunnassa on käytössä ISO9001-laatujärjestelmä, johon kuuluu toiminnan systemaattinen arviointi. Nuorten työpajatoimintaa arvioidaan samoin kuin muitakin kunnan toimintoja: vuosittain työstetään laatuvaluoraportit, jotka käydään läpi johdon katselmuksessa. Palautetta kerätään jatkuvasti ja se käsitellään esimiehen johdolla tiimikokouksissa. Asiakaspalautteeseen vastataan määritellyn ajan sisällä. Sisäiset auditoinnit toteutetaan auditointisuunnitelman mukaisesti. Laatujärjestelmään kuuluu, että toimintaa kehitetään saadun palautteen pohjalta.

Yhteenveto seurannasta ja arvioinnista

Nuorten työpajatoiminnassa seurannan ja arvioinnin pääkohteet ovat:

1. Miten nuoret ovat hyötynneet työpajatoiminnasta?
2. Miten nuoret ovat sijoittuneet työtoiminnan jälkeen?
3. Mitä on kehitettävä, jotta työpajatoiminta olisi vielä vaikuttavampaa?

Toiminnan seurantaan ja arviointiin osallistuvat etupäässä nuorten työpajan ohjausryhmänä toimivat nuorten ohjaus- ja palveluverkosto sekä työpajahenkilökunta ja toiminnassa mukana olevat nuoret. Myös sisäiset auditointijat arvioivat toimintaa.

Nuoren seurantaan ja arviointiin osallistuvat nuori itse, työpajan henkilöstö, Oulunkaaren sosiaalityöntekijä ja Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston asiantuntija. Joidenkin nuorten osalta yhteistyö vanhempien kanssa on arvokasta nuoren tukemisessa. Nuoren arviointiin osallistuvat myös tarpeen ja tilanteen mukaan kaikki työpajatoiminnan aikana nuoren tukena olleet henkilöt ja tahot, jotta saadaan kokonaisvaltainen kuva nuoren tilanteesta.

Nuorten työpajan henkilöstö raportoi nuoren edistymisen ja antaa palautteen nuorelle, tarvittaessa sosiaalitoimelle ja työ- ja elinkeinotoimistolle (pyydettyä käytetään lomakkeita TEM690 työkokeilusta ja kuntouttavasta työtoiminnasta VIRTIA -hankkeessa v 2013, Oulunkaaren kuntayhtymä, kehitetty arviointilomake). Henkilöstö seuraa toiminnan vaikuttavuutta sekä nuoren sijoittumista työpajatoiminnan jälkeen.

Työpajatoiminnan vaikuttavuutta mitataan sillä, miten nuori sijoittuu työtoiminnan aikana tai sen jälkeen joko koulutukseen, työhön tai muuhun ohjattuun toimintaan. Nuorten työpajatoiminnan seurannassa ja arvioinnissa käytettäviä menetelmiä ovat etupäässä havainnoinnit, haastattelut, arviointipalaverit, kehittämispalaverit, kirjalliset kyselylomakkeet sekä nuoren ja ohjaajan pitämät päiväkirjat. Saavutetut tulokset ja kehittämiskohteet dokumentoidaan ja niiden avulla seurataan ja kehitetään toimintaa järjestelmällisesti.

Toimintavuoden päätyttyä työstetään toimintakertomus ja tiliselvitys sekä vastataan Opetus- ja kulttuuriministeriön työpajatoiminnan arviointikyselyyn.

8 KEHITTÄMISTOIMENPITEET TOIMINTAKAUDELLE 2015-2016

1. Nuorten työpajan ja etsivän nuorisotyön toimistojen ja yhteisten tilojen saneeraus.
2. Arvioinnin ja tilastoinnin kehittäminen.
3. Nuorten työpajan viestinnän kehittäminen.